

Inspecteur mag na ingetrokken informatiebeschikking een tweede nemen

Instantie	Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 17-06-2019 nr. BRE - 17 _ 7976 en 17_7977
Zaaknummer(s)	BRE - 17 _ 7976 en 17_7977
Datum uitspraak	17-06-2019
Belastingjaar/tijdvak	2005 tot en met 2013
Trefwoorden	disproportionaliteit, Liechtenstein
Rubriek	Formeel belastingrecht
Wetsartikelen	AWR - art. 52a
ECLI	ECLI:NL:RBZWB:2019:2689
Brondocumenten	Rechtbank Zeeland-West-Brabant 17 juni 2019, nrs. 17/7976 en 17/7977
Auteur	mr. K.M.G. Demandt
NTFR	2019/2686
Datum publicatie NTFR	31-10-2019

Samenvatting

De inspecteur is op de hoogte geraakt van het feit dat belanghebbende een bankrekening in Liechtenstein aanhoudt. Voor de jaren 2005 tot en met 2013 heeft belanghebbende deze bankrekening niet vermeld in de aangifte IB/PVV. De inspecteur heeft belanghebbende hierover vragen gesteld. In de vragenbrief worden de jaren 2009 tot en met 2013 genoemd. Omdat op de vragen geen antwoord is gekomen, heeft de inspecteur een informatiebeschikking afgegeven. In de informatiebeschikking worden de jaren 2004 tot en met 2008 genoemd. Belanghebbende maakt bezwaar omdat over deze jaren nooit vragen zijn gesteld. Bij uitspraak op bezwaar is deze informatiebeschikking ingetrokken. De inspecteur stelt vervolgens opnieuw vragen over de bankrekening. De vragen hadden betrekking op de jaren vanaf 2005. Ook deze vragen zijn onbeantwoord gebleven. Omdat de vragen onbeantwoord bleven, heeft de inspecteur een informatiebeschikking afgegeven voor de jaren 2005 tot en met 2013. Gedurende de bezwaarprocedure over een navorderingsaanslag 2011 heeft de inspecteur wederom vragen gesteld. Omdat deze ook onbeantwoord zijn gebleven, is ter zake daarvan eveneens een informatiebeschikking afgegeven.

In geschil is ten eerste of er sprake is van één of meerdere informatiebeschikkingen. De rechtbank oordeelt dat er sprake is van één informatiebeschikking die ziet op acht jaren. De rechtbank vernietigt zeven van de acht uitspraken op bezwaar, en de overgebleven uitspraak op bezwaar wordt om proces-economische redenen geacht te zijn gericht op alle jaren, zodat de rechtbank daarover alsnog inhoudelijk kan beslissen.

Vervolgens oordeelt de rechtbank dat de inspecteur voor de jaren 2009 tot en met 2013 een tweede informatiebeschikking mocht nemen. De wet en de wetsgeschiedenis bieden geen aanknopingspunten voor de stelling dat slechts één keer een informatiebeschikking genomen kan worden. Wanneer het opleggen van een tweede informatiebeschikking in strijd komt met algemene beginselen van behoorlijk bestuur, dient de tweede informatiebeschikking wel te worden vernietigd. Dit is niet gebleken.

De stelling dat de informatiebeschikking disproportioneel is omdat de inspecteur de informatie via een andere weg heeft verkregen, wordt door de rechtbank verworpen. Deze omstandigheid vrijwaart belanghebbende niet om aan zijn wettelijke informatieverplichting te voldoen.

(Zeven van de acht beroepen gegrond; achtste beroep ongegrond.)

Commentaar

In deze uitspraak staan een aantal formele aspecten met betrekking tot de informatiebeschikking ter discussie. Het gaat om vragen die de inspecteur heeft (dan wel zou hebben) gesteld over een niet in de aangifte vermelde buitenlandse bankrekening. Het bezwaar tegen de eerste informatiebeschikking is gegrond en de informatiebeschikking wordt ingetrokken, omdat de informatiebeschikking zag op vragen over de jaren 2004 tot en met 2008, terwijl de eerder gestelde vragen zagen op de jaren 2009 en later. Er was dus een mismatch in de periode. De inspecteur stelt daarna opnieuw dezelfde vragen over de bankrekening, maar dan over de periode 2005 tot 'heden'. Nu deze vragen weer onbeantwoord bleven, volgde opnieuw een informatiebeschikking.

De inspecteur heeft op het bezwaarschrift tegen de informatiebeschikking beslist in acht afzonderlijke uitspraken op bezwaar, omdat het gaat om acht verschillende belastingjaren. De rechtbank oordeelt dat sprake is van één informatiebeschikking, die betrekking heeft op meerdere belastingmiddelen en belastingjaren (onder verwijzing naar HR 11 december 2015, nr. 15/02637, NTFR 2016/348). Zeven van de acht uitspraken op bezwaar worden derhalve door de rechtbank vernietigd. De belastingplichtige heeft hierbij formeel een punt, maar materieel gezien brengt dit verweer hem niet in een gunstiger positie.

Een formeel interessanter punt is de vraag of een nieuwe informatiebeschikking mag worden genomen over de jaren waarvoor een eerdere informatiebeschikking is ingetrokken. De belastingplichtige verwijst naar een uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden (24 april 2019, nr. 18/00513, NTFR 2019/1493), waarin is geoordeeld dat er geen identieke informatiebeschikking mag worden genomen als de eerste is komen te vervallen op grond van art. 52a, lid 3, AWR. In de zaak van belanghebbende is de informatiebeschikking niet op die grond komen te vervallen, maar is de informatiebeschikking als gevolg van het bezwaarschrift ingetrokken.

De vraag komt bij mij op of de belastingplichtige meer rechtsbescherming zou genieten als de informatiebeschikking zou zijn komen te vervallen in plaats van ingetrokken. De rechtbank oordeelt nu namelijk dat uit de parlementaire geschiedenis niet kan worden afgeleid dat de inspecteur geen tweede, identieke informatiebeschikking mag nemen als de eerdere is ingetrokken. De overwegingen van de rechtbank hiertoe overtuigen niet. Er zijn namelijk situaties denkbaar waarbij de 'eerste' informatiebeschikking de belastingplichtige niet bereikt en het nemen van een tweede, identieke informatiebeschikking niet is toegestaan (zie Rechtbank Noord-Nederland 11 december 2018, nr. 17/2737, NTFR 2019/139). Ook het argument dat de inspecteur tot het inzicht kan komen dat de eerste informatiebeschikking te beperkt is en daarom een nieuwe informatiebeschikking moet kunnen geven, overtuigt niet. Immers, in dat geval is er geen sprake van een identieke informatiebeschikking, maar van een informatiebeschikking die de eerdere informatiebeschikking op andere punten aanvult. Desondanks zit de escape voor de belastingplichtige mogelijk in de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, maar de rechtbank oordeelt dat de belastingplichtige hiervoor niets heeft gesteld. Uit de rechtspraak van de Hoge Raad (2 oktober 2015, nr. 14/06080, NTFR 2015/2711) kan worden afgeleid dat de ruimte die de inspecteur toekomt voor het afgeven van een informatiebeschikking ruim is. Zo oordeelde de Hoge Raad dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur zich er niet tegen verzetten dat er in de bezwaarfase alsnog een informatiebeschikking wordt genomen, ondanks het feit dat de inspecteur dit in de aanslagregelende fase heeft nagelaten terwijl de vragen op grond van art. 47 AWR niet werden beantwoord. Toch blijft het wringen, want als de lijn van de rechtbank in deze zaak wordt gevolgd, zou elke informatiebeschikking kunnen worden ingetrokken en zou de inspecteur weer van voren af aan kunnen beginnen en dezelfde vragen kunnen stellen. De informatiebeschikking is bedoeld om rechtsbescherming te bieden, teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de informatieverplichtingen van een belastingplichtige voordat de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast intreedt.

Gelet daarop lijkt mij het intrekken van een informatiebeschikking en het daarna opnieuw afgeven van een identieke informatiebeschikking misbruik van bevoegdheden opleveren. Dit moet dan wel door de belastingplichtige worden gesteld.

De derde vraag die centraal stond, is of de informatiebeschikking disproportioneel is, omdat de inspecteur zelf al informatie uit het buitenland had verkregen. De rechtbank is hier kort over: dat de inspecteur al informatie heeft, ontslaat de belastingplichtige niet van zijn informatieverplichting. Zie in deze zin ook Hof Arnhem-Leeuwarden 16 juli 2019, nr. 18/00453, ECLI:NL:GHARL:2019:5829, waarin de belastingplichtige stelde dat de inspecteur op grond van een richtlijn tussen landen de informatie in het buitenland had kunnen opvragen en er dus geen belang was bij een informatiebeschikking. Dat verweer wordt door het hof niet gehonoreerd. De informatieverplichting blijft aldus op de belastingplichtige rusten.

[1]Mr. K.M.G. Demandt is advocaat bij Hertoghs advocaten.

Datum: 6-11-2019

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2019-2686>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.